

34/6

LA CAMPANA DE GRACIA

Any LXV - Batallada 3385

Preu: 15 cèntims

Barcelona, 8 de juny del 1934

Els cops van adreçats a les columnes, per tal de fer caure el que sostenen...

COSES DIVERTIDES

La Fira de Barcelona

A Barcelona s'està celebrant una Fira de Mostres. Parlem-ne, d'aquesta Fira. Un parell de grans magatzems destaralats, bruts, mal pavimentats, orfes d'ornamentació, amb uns centenars de parades de les quals les arreglades amb gust i esplendidesa són en minoria... Heus ací la Fira de Barcelona. El qui ha vist la de Lió, la de Leipzig, la de Munich i moltes altres, no pot menys que somriure commiseraciosament en veure el que aquí, pomposament, volem paragonar amb aquelles.

L'acte inaugural resultà tan divertit que no dubtem que si Rusiñol hagués viscut i hi hagués concorregut, li hauria inspirat un dels seus celebrats sàtires. Tot era a mig fer. De parades enllestides n'hi havia poques, però en compensació abundaven pels recons els pilots d'escombraries, la runa, els pots de pintura... Les autoritats i els ministres que el Comitè va fer venir de Madrid, varen haver d'esperar més de mitja hora, a peu dret, ja que no hi havia cadires, l'arribada del president de la Fira, senyor David Ferrer.

A la fi, cansats, d'esperar, començaren la visita, que va durar tres horettes, ja que els senyors de la comissió obligaren les autoritats a seguir stand per stand, passant només de llarg

pels nombrosos llocs buits, que donaven al conjunt un cert aire de cosa abandonada. Quan els invitats, cansats, desfets per la llarga caminada, foren convidats a seure una estoneta a les sales de la Direcció, hom esperava que fossin obsequiades, encara que només fos amb una senzilla taronjada. Es veu que els directors de la Fira varen fer comptes i davant la despesa considerable d'una cinquantena de gasoses, feren l'orni, i els ministres i l'alcalde i el representant de la Generalitat i els consellers de Barcelona hagueren de retirar-se amb les cames seques i la boca seca.

«—Esto ha sido una tomadura de pelo...» —va dir el senyor Guerra del Rio.

Altres, menys espontanis, varen callar, però coincidiren amb el ministre.

La Fira d'enguany dubtem que serveixi per a altra cosa que per a donar una pobre idea de Barcelona als forasters que la visitin. La nostra ciutat es mereix molt més.

Quan la Fira estigui tancada, en parlarem amb més calma. El tema val la pena.

Llegiu cada dia

LA HUMANITAT

— Com és que sempre, després de dinar, doneu corda al rellotge?

— Es que el metge m'ha recomanat un xic d'exercici després dels àpats.

El gran poeta de la Lliga

El poeta de l'«alta espiritualitat», Joan Llongueres, ha estat premiat amb la flor natural en els Jocs Florals que es celebren a Perpinyà.

Fins a més enllà de les rades frontereres arriba la influència poètica de la Lliga. Sabut és que la Lliga és premiant-lo amb premis florals, com fa efectiu un deure de gratitud que té contret amb l'eximí poeta dels rips i dels versos de rodolí, Joan Llongueres. Aquest

mestre... en Gai Saber, és un furibund agent electoral de Lliga Catalana.

Abans de les dues recents conteses electorals, Joan Llongueres signà unes cartes i les adreçà a les entitats sardanistes i orfeonistes, consignant, entre amenaces apocalíptiques, que era un «mal fill de la dolça Catalunya aquell elector que votés l'«Esquerra» (sic). Després, apaiçat el furor, entretingué els ocis versificant l'«Himne dels feocistes catalans», al qual, una mica més tard, addicionà cant i música.

Per cert que ha resultat un himne pedestre, vulgarot. La propera tardor el cantaran totes les colles de boletaires, bo i anant muntanya amunt a la recerca dels bolets.

I és clar. Tant de labor per la «Pàtria dels trenta anys de catalanisme» bé mereix un gadaval de rams i corones de lloer. Així ho entén la Lliga, i així el paga: omplint-lo de garlandes.

CORRESPONDENCIA

Arpegi. — No abonem cap dibuix que no sigui demanat.

E. H. C. — Id., id., id.

Pou. — Dos «quartos» del maiteix.

Xinu. — Al cove. I muixoni.

Tomàs Net. — Acceptat. Estem d'acord amb el que dieu.

Ignasi Horns. — Endevanties atxes. Aneu fent, amb aquell entusiasme.

M. Ros. — Es massa fluix.

Janus. — En canvi el vostre és massa fort.

Amós. — El conte, arreglat, anirà. Els versos, no.

Just. — Sí. Què més voleu, ara?

Rull. — No ens convenç del tot, però mirarem d'engiponar-ho.

E. Lluís. — Home, no badeu. Que això ja s'ha dit.

Judiot. — Es mansoi. I com voleu que ens hi lluim?

Xanu. — Veurem. Per nosaltres no quedarà.

Sami. — No, home, no. Ja som massa grans.

Betriu. — No ens fa el pes.

Antoni Peix. — Veieu? Amb això teniu tota la raó. Sereu servit.

Santpolenc. — No, no i no.

Bou. — Anirà, i en lloc de preferència.

Set entusiastes. — Es allò, sa-beu? Ja ens enteneu.

Enric Pamies. — Ni els mils. El conte és molt aprofitable. Però aquesta ortografia!

Lola. — Encantats. Aneu enviant. Recollim la vostra suggerència.

Andreu. — Ja ens agrada, ja; però és un xic perillós. Cal tenir compte amb el que es diu.

Malaguenyo. — Ben mirat, no arribem a entendre què ens voleu dir. Ens ho tornarem a llegir i si no en sortim, ho farem llegir a un apotecari amic nostre.

Cosme Parral. — La intenció és bona, però les intencions no es cotitzen. Què hi farem!

Floreios. — Ho publicarem perquè té gràcia. Però tingueu cura a menysprear menys l'ortografia, que al capdavant la feina és per a nosaltres.

A. González. — No abonem cap dibuix ni cap escrit que no hagi estat encomanat directament. Si no ho fem així, no ens entendriem de feina...

Istria. — Us ho direm. Allò que se'n diu un bunyol, un gros bunyol, no ho és. Però allò que se'n diu un encert, tampoc. I com que tira més cap al primer que cap al segon... va el cove.

Abel. — Justa la fusta. Això és el que volíem. Intenció i picardia. Si seguïu per aquest camí, fareu carrera.

Farré. — Poseu-vos tranquil i feu-vos dedicar un homenatge. No passarà res del que dieu...

R.O.N.S. — Ens n'ocuparem un dia d'aquests. No creieu que ens ha passat per alt. Es que volíem documentar-nos.

Pepa de Deu. — Va al cove. Si no us ho creieu, podreu enviar una persona de la vostra confiança per tal que presenciï l'operació.

Xut. — El ninot és dolent de confiança. En canvi el peu no pot ésser més neuca. Vagi una cosa per l'altra.

U. N. B. — Anirà. Doneu records al barber de la plaça, que és dels nostres. I aneu enviant.

Berrus. — No fa pel nostre tarannà. Cal enviar coses més intencionades.

Clara d'Ou. — No mata, francament; però, potser, si estem d'humor, hi dedicarem una estoneta.

Llegiu cada dia
LA HUMANITAT

Gran liquidació de totes les existències de la Casa Bastida

Passeig de Gràcia, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria sistema nord-americà

Entre els trenta maniquins dels aparadors de la CASA BASTIDA, els més grans i més ben assortits en vestits d'home de tot Barcelona, veureu reflectida la veritable moda, amb major elegància, més bona qualitat i la més exagerada barator.

Es necessari conèixer la Casa Bastida, en aquest moment es l'únic Basar on cada u compra amb confiança el vestit al seu gust i al preu que li conve.

Tenim més d'un milió de pessetes d'existències que ens proposem vendre a qualsevol preu amb el fi de proporcionar al comprador grans avantatges i deixar buits els nostres prestatges per tal d'efectuar grans obres d'embelliment i nous engrandiments.

Als preus següents:

SASTRERIA			
100.000 vestits ...	des de	15	ptes.
100.000 vestits llana ...	»	25	»
100.000 vestits estam ...	»	50	»
100.000 pantalons ...	»	4'95	»
100.000 pantalons patèn ...	»	7'95	»
100.000 pantalons llana ...	»	11'95	»
100.000 impermeables ...	»	17	»
100.000 impermeables ploma ...	»	15	»
100.000 trinxeres ...	»	10	»
100.000 txecs ...	»	15	»
CAMISERIA			
100.000 calcotets ...	des de	1'95	ptes.
100.000 camises ...	»	4'95	»
100.000 pijames ...	»	4'95	»
100.000 colls ...	»	0'50	»
100.000 mitjons ...	»	0'50	»
100.000 camisetes cotó ...	»	0'95	»
100.000 camisetes seda ...	»	1'50	»
100.000 corbates ...	»	0'50	»
100.000 mocadors ...	»	0'25	»
100.000 mocadors seda ...	»	0'50	»

Secció de Sastreria a mida. — Gran assortit de generes per a vestits estil anglès a 60, 75 i 95 pessetes els més superiors.

Secció de Camiseria a mida. — Grans existències en sèfirs, percales i sedes, a preus baratissims.

EN CASOS D'URGÈNCIA TENIM UNA SECCIO ULTRARAPIDA QUE ENS PERMET CONFECCIONAR ELS ENCARRECS EN 4 HORES.

Entre els diferents regals, obsequiem per cada 50 cèntims amb un segell d'estalvi popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi; aquests segells els tenim també a la venda exclusivament per als nostres clients.

Nota: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure adjuntant 0'25 ptes. en segells i rebre figurins, mostres i un sistema especial per a prendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

Hotel Meublé Verdura

BARBARA, 27 - TEL. 11193

HOTEL MONT D'OR MEUBLE

Porta Santa Madrona, 6 (Davant Rambles) Tel. 13603

Gran comoditat, ascensor, ventiladors elèctrics, telèfon privat, bany, habitacions a 5 pts. Servei permanent Formidable instal·lació musical a totes les cambres

Hotel Meublé «La Casita de las Flores»

Summament confortable, amb calefacció, cambres de bany, telèfon privat, gran higiene i delicadesa El més ideal de Barcelona

Preus: 5, 7, 10, 12 i 15 ptes.

C. de la França, 20

Travessia del carrer de Lleida :: Telèfon 34085

EL TROPEZON

(Junt al teatre Espanyol) Cabaret - Dancing - Estilista

25 atraccions :: 50 tanguistes

Exit grandios i definitiu de ANGELITA BASTONS

JUANITA VIENES

SUZY - DAISY

THE - WILLI - STARS

La deessa del Jazz

KADRA BAKER

Consumació corrent, 0'80 cms.

LA CAMPANA DE GRACIA

setmanari dels esquerristes catalans

Rcció i Administració: R. Universitat, 25, entl.-Tel.21a22de2

PREUS DE SUBSCRIPCIO

Ciutat	1'80	pessetes	trimestre
Península	2'10	»	»
Estranger	3'75	»	»

Escrivim aquestes ratlles sota una impressió francament pessimista. En sortir aquest número al carrer no haurà estat dictat encara el veredict del Tribunal de Garanties sobre la Llei de Contractes de Conreu. Però no ens fem il·lusions respecte seu. La mateixa constitució de l'esmentat Tribunal ens permet prejutjar-lo.

La raó, la llei, la justícia, hauran estat vençudes per l'acció conjunta de la plutocràcia catalana, traïdora a la seva terra, i l'odi a l'autonomia, palesat més que mai pels elements monàrquics que tenen majoria en l'esmentat Tribunal, que a les seves mans és arma sabotejadora de la República.

Catalunya, sense perdre un sol moment la serenitat, ha de plantar cara als esdeveniments, decidida a no deixar-se trèpitjar i a defensar la seva organització autònoma. L'experiència li haurà palesat, dolorosament, que les seves ansies de concòrdia no s'han vist correspostes i que la seva actitud transigent i cordial ha estat contestada amb una ofensiva intensa, filla de la incomprensió i dels prejudicis imperialistes.

El probable veredict del Tribunal de Garanties — i no ens doïria que una sorpresa ens obligués a rectificar — fa pensar, donada la tònica de les discussions, que tots els altres litigis que li arribin procedents de la Catalunya autònoma, seran, sistemàticament, políticament, fallats en contra nostre. I això crea una situació del tot insostenible, ja que qualsevol particular, en entaular un recurs davant del Tribunal, quan una llei catalana li desplaqui, pot inutilitzar l'obra del Govern de la Generalitat i del Parlament de Catalunya. L'autonomia no pot viure sota aquesta amenaça.

Una posició política anticatalana haurà pogut més que tots els raonaments legals. L'odi a les llibertats dels pobles, incompatible amb el centralisme absorbent, ha tingut més força que el respecte a les lleis. Per tal de comprometre — així ho creuen ells — la vida de l'Estatut, no els fa res llançar la pagesia catalana als perills que la desesperació i el desencany comporten.

Dies passats sosteníem amb un polític català, militant a la Lliga, el diàleg següent:

—Ara que el greu problema del camp, a Catalunya, semblava encarrilat per viarany de concòrdia, no us espanta el conflicte que pot produir-se?

—No ens fa por. Si la força pública, al servei de la Generalitat, no es posa al costat nostre per tal de defensar els drets de la propietat, demanarem al Govern de Madrid que s'incauti dels serveis d'ordre...

—Així, doncs, poseu davant l'ideal autòmic la vostra conveniència de classe...?

—Es que nosaltres la veiem d'una altra manera, l'autonomia.

Aquestes paraules d'un personatge de la Lliga, rigorosament autèntiques, assenyalen tot un programa. El seu egoisme, aliat a l'odi que per Catalunya senten els incaços, fatalment havia de portar-nos a jets com el que ens temem que en sortir aquests fulls al carrer siguin ja una realitat.

Les llibertats de Catalunya estan en greu perill. Una ofensiva intensa contra elles ha estat iniciada. Els símptomes no poden ésser més eloqüents. Uns catalans traïdors, uns polítics del vell règim, un govern radical, presidit per un senyor que encara es diu autonomista, coincideixen en la trista tasca de sembrar a la nostra terra el desencany i el descontent. Saben a bastament que mentre Catalunya sigui reducte de la República, el règim no perilla, i cerquen totes les ocasions, empren tots els mitjans, per tal que Catalunya, decebuda, els deixi el camp lliure per a les seves fantasies restauradores.

En aquests moments greus, d'una gran responsabilitat històrica, cal que tots els catalans dignes, els que mereixem portar aquest nom, sense perdre la serenitat un sol moment, confiïem en el seny i en l'energia del Govern de Catalunya, que veularà pel nostre dret i per la dignitat de la nostra pàtria. No res de moviments impulsius, per més que siguin fills d'una santa indignació. No res de protestes inoportunes que serien armes per a l'adversari. Tots tenim el deure de posar-nos a les ordres del Govern de Catalunya, d'estar amants per a seguir la conducta que ens assenyali el nostre digne President, per al major bé de la Pàtria catalana.

Seny, disciplina i patriotisme. Aquestes són les qualitats que avui, davant el perill, hem de palesar tots els bons catalans, oblidant petiteses i diferències de matis. Que vegi l'enemic insensat que Catalunya no perd la serenitat, però que tampoc no es resigna.

En aquestes hores greus, la responsabilitat és de tots.

—Home! Es curiós, això! Vostè és diputat radical? I com és que no va al Congrés?
—No cal. Ja hi van els de Gil Robles!

ELS INFELIÇOS

En Royo no s'hi veu de content

A Madrid ha estat celebrat el banquet d'homenatge a Royo Villanova.

Aquest és el nom que va donar-se, diplomàticament, a l'acte. Millor hauria pogut nomenar-se «tec d'afirmació anticatalana». Però tractant-se de Royo Villanova ja no calia dir res més. Tothom sap de què va...

Hi assistiren dues mil persones... Les mateixes que assistiren als actes contra l'Estatut celebrats a Madrid. Els de la «clase media», els del «Círculo de la Unión Mercantil» i els monàrquics de tota mena que senten per Catalunya un fòbia declarada...

A la presidència, al costat de Royo, Benavente. No podia anar en més galdosa companyia. Va per ell. També el ministre Cid, les simpaties del qual per Catalunya s'estan palesant aquests dies. I Marañon, aquell que es deia amic nostre i era ja no ho és, per raons que caldrà fer públiques algun dia. I l'Arniches —que hom diu que cercava tipus per a sainet—. I els cursis germans Quintero, els bons amics del Borbó. I, en lloc preferent, el català Eduard

Marquina, tot cofoi d'anar amb els enemics de Catalunya.

Royo Villanova estava molt satisfet que a l'acte hi hagués una representació de Catalunya. La integraven uns minyons de la «Juventud de Acción Española» i uns que es delen pertanyents al «Fomento de la Economía Española», que a casa seva els coneixen. La nostra terra hi era representada pel bo i millor de cada casa, com podeu veure.

Les bajanades que va dir Royo contra Catalunya no cal repetir-les. Ja n'han parlat els diaris. Són els insults de sempre. La imaginació de Royo no dona per a més. Va donar la raó al senyor Cid en l'afer de

la radiodifusió i els comensals els ovacionaren ambdós. Els sentiments patriòtics i el xampany feien la bullida.

El pobre home va malparlar de la Universitat catalana i tot-hom content. En acabar l'acte, els monàrquics abraçaren el pobre senyor, que en aquells moments es sentia personatge. Fins Marquina, amb aquell castellà de la Xirgu que en gasta, va dir-li unes fineses...

Estem per organitzar un banquet a honor del Savi Lleopard.

Llegiu
LA HUMANITAT

«L'entusiasme nazi és a Alemanya profund i sincer.»
(De «El Debate».)

Mitja figa, mig raïm

JAPONESA, SI, SI...
...volen que sigui tota la humanitat. Això ho volen, naturalment, els japonesos. El mateix té que sigui de la casta militar, que és la que pega, que de la casta capitalista, que és la que paga.

Militaristes i capitalistes són els amos del Japó. I com que el territori japonès és petit per a la gana que tenen, tracten de menjar-se la Xina per a aprofitar, i després, a poc a poc, tota la terra.

DUES MES... I ANAR FENT

Després de Bulgària, Letònia —o Látvia, com vulguem— s'ha lliurat a braços del donjoanec feixisme que sembla voler-se'n endur al serrall totes les velles nacions d'Europa.

Látvia o Letònia, ha portat deu o onze segles esclavitzada sota la bota militar prussiana o russa. És un país intel·ligent i simpàtic, que parla una de les llengües més harmonioses del món. Com diantre un país així es lliura a un amant tan brutal i repulsiu com el feixisme?

En realitat no deu ésser el país qui es lliura, sinó els explotadors del país, que no és pas el mateix.

OLI DE RICÍ

Es una recepta mussoliniana per als qui no fan bondat. Sembla, però, que no és original. Quan Napoleó petit va engopnar el seu famós plebiscit, conten que ja va emprar-lo per a coaccionar els electors refractaris.

Ara s'han escaigut onze anys de l'assassinat de Matteotti, el qual fou una de les primeres víctimes de l'oli de ricí feixista. I coincidint amb l'aniversari, Mussolini ha declarat que la guerra és una institució divina. Divina? Sí, tan bella i perfumada com les conseqüències gàstriques d'una forta presca d'oli de ricí.

COMERÇ D'ESCLAUS

Esperant que l'epidèmia feixística reduïxi a la condició d'esclaus el noranta-nou per cent dels humans, blancs o negres,

hom registra al mapamundi dos focus importants dels més repugnants dels comerços, o sia el d'esclaus.

I això origina una doble paradoxa. Un dels països on es trafica amb carn humana és la República de Libèria, fundada, com sap tothom, al litoral africà, pels negres alliberats de la guerra de secessió als Estats Units. És a dir que els néts dels que deixaren d'ésser esclaus fan esclaus els altres.

I l'altre país d'esclaus és Abissínia, on el Negus és imponent per a reprimir-la. I totjust Abissínia és una terra cristiana des de temps immemorial, que té fins i tot un art litúrgic propi. I tothom sap que el primer postulat del cristianisme és l'abolició de l'esclavitud.

Què dirien Jesucrist i Abraham Lincoln, si veïessin el que passa a Libèria i a Abissínia?

«DONYA» PEPONA, BONA PERSONA

De dia en dia s'estén el costum de no pagar el que hom deu, a la manera que canten al «Ki-ki-ri-ki».

«...Donya Pepona, bona persona, però no paga allò que deu...» Ara les nacions s'han convertit en donyes Pepones. L'única que pagava religiosament era Anglaterra. I totjust ara ha pres l'acord de no pagar tampoc. L'oncle Sam, el creditor, s'estira desesperadament la seva barbeta de boc. Però no cobra ni cobrara.

Millor. Per a fer la guerra es necessiten milers de milions. I si els que han de deixar-los aprenen per experiència que no els cobraran, s'estaran d'afuixar la mosca. I s'acabaran les guerres d'una vegada.

JUSTÍCIA FRANCESA

La justícia, a França, com a tot arreu, té cops amagats. Suara, una noia jove i imaginativa, per afany de sortir als diaris, va declarar en fals en l'afar Prince. Els tribunals han castigat la seva «paveria» amb vuit mesos de presó. Ni un dia menys.

En canvi una mare desnaturalitzada que va matar una filla d'una cossa al ventre, ha estat absoluta i deixada anar, com si hagués esclafat una pusa i no una filla.

Voleu jugar que Madona Thémis s'ha donat a la beguda? Altrament, no s'explicarien aquests «falles», que són falles.

UNA ANECDOTA DE PUCCINI

L'any 1903, Giacomo Puccini es va trencar una cama en bolcar l'automòbil primitiu en què viatjava. L'accident no va llevar el bon humor del músic, i així, quan es va veure al llit, amb la cama enguixada, va dir, rient:

—Vaja!... Ja comencen de ferme el monument... Aci tenim llesta una cama.

SCARAMOUCHE

«Imaginem-nos que a Barcelona les vagues obreres haguessin arribat, aquests darrers mesos, a la gravetat que han tingut les de València i Saragossa. Com haurien cridat i gesticulat els bescantadors de la Catalunya autònoma! Quins grossos títols sensacionals no haurien posat a llurs informacions! Haurien presentat els fets com una rotunda i definitiva prova de la incapacitat del Govern català i haurien reclamat que el Govern de Madrid, fent ús d'una determinada disposició de l'Estatut Exterior, prengues al seu càrrec els serveis d'ordre públic a Catalunya.»
Rovira i Virgili

Com el bisbe d'Urgell ajuda França en la tasca de descatalanitzar Andorra

L'OBRA DEL CENTRALISME ESPANYOL I DE L'IMPERIALISME FRANCES
Va prosseguir i ininterrompuda la tasca de descatalanitzar Andorra i posar-la dessota la influència francesa. A qui s'ha de donar la culpa de la tasca, que França realitza des de fa temps, es ajudada pel començament de la seva aptitud, príncep doctor Guitart, bisbe de la Seu d'Urgell, el qual veu amb bons ulls la descatalanització d'aquell país sobirà, racionalment català.

LA LLUITA CONTRA ELS «SENYORS»
Els andorrans, que pel seu ajany de millorament social i per trobar camp més vast on desenvolupar les seves aptituds, surten del país natal, vénen tots a Catalunya; són comptats els que van a França. Així veiem a Barcelona un nucli d'andorrans progressius, d'altres d'un

per sentiment racial, contribuïssim a alliberar la terra germana, delitosa de llibertat de la terbolta actuació d'un bisbe i de l'ajany absorbent d'un país fort.

LA TASCA DESCATALANITZADORA QUE FA FRANÇA
Lluny de la nostra intenció fer història de la tasca descatalanitzadora de la República d'Andorra empresa per França amb l'ajuda del doctor Guitart. No és aquest el lloc adient. Hauríem d'absorbir d'un país fort.

ELS «SENYORS», AMOS DE TOT
Amb el seu «Coll-de-Jou», un distingit escriptor andorrà pinta l'estat actual d'aquella terra.

«A Andorra els «Senyors» són propietaris de tot però no són, ni volen ésser, responsables de res; pel fet d'ésser els «Senyors» es consideren intangibles. Ells no poden tenir la culpa que Andorra tingui uns carreteres intranstabils; ells no són la causa que Andorra estigui mancada d'higiene, de beneficència,

estómac i el mateix dret a la vida que els rics. Uns pobres que no volen pas el dels rics, però que demanen «treball» «treball», que vol dir guanyar el pa amb el suor de llur front. El que va d'ahir a avui. De Benlloc a Guitart. No us sembla germans andorrans que després d'un insondable abisme trobeu una trista paròxia?»

LES BAIONETES DE FRANÇA
«Si davant d'aquest panorama girem els ulls de l'altre cantó,

questió jurídica i si referir-me a la posició que ha pres el Tribunal.

El vostre Tribunal, ciutadans d'Andorra, no té cap garantia d'imparcialitat. Vosaltres ja sabeu que el seu president és amic íntim del copríncep i segueix la seva política amb tot i per tot. El vostre tribunal és purament un tribunal feudal, que en tots els pobles civilitzats ja ha desaparegut fa moltes anyades. És un Tribunal que sols ha d'obrar i judicar a criteri del copríncep; en aquest tribunal no és la llei qui impera, i si sols la voluntat de la mitra d'Urgell.

UNA CONSTITUCIÓ INTANGIBLE

El bisbe d'Andorra considera intangible la vella Constitució del país, renyida totalment amb els desigs de progrés d'aquell poble. La considera intangible... perquè ni a ell ni a França no els convé tocar-la.

Heus aquí l'única Constitució existent al món que conserva encara les penes de tortura, assassinis, justicació, marca, galera, etcètera, etc.

Una Constitució que si bé dins seu està virtualment abolida la pena de mort, serà encara íntegra aquell vergonyós esperit de la Inquisició.

Una Constitució que diu molt poc a favor d'aquells «Senyors» que han volgut restar insensibles als conceptes renovadors del nostre temps i que la seva existència és un insult que es fa al poble que la suporta i un retard als joves que portem l'esperit de l'època.

EL «SENYOR FEUDAL» DE LA SEU

El bisbe, violant la Constitució d'Andorra i escarnint la voluntat del poble, li imposà un notari, a desgrat del sentiment general del país i a despit d'un privilegi atorgat pel bisbe Capello, confirmat pel Papa Pàul V reconegut i respectat per tots els reis francesos. I ara, convertit en senyor feudal, imposa la seva voluntat autocràtica mentre els seus amics de França amenacen amb la força de les armes. Però tot resultarà debades, ja que el poble d'Andorra vol ésser lliure, i ho serà, malgrat totes les persecucions. La vergonyosa majifeta de l'impopular tribunal «coprínceps» ha depassat la mida i ha fet cun-dir la indignació.

EL DELICTE D'UNS PATRIOTES ANDORRANS

Pel delictes d'haver defensat un Privilegi d'Andorra, han estat acusats i condemnats per aquest tremendo i negre tribunal deu il·lustres consellers, a les penes següents: els tres consellers reelegits del Consell anterior, 500 pessetes a cada un d'ells; els 7 restants elegits en eleccions del 31 d'agost, 45 pessetes cada un per despeses d'instància; pena i quantitat que afecta també els tres primers, a més de les 500 pessetes de multa.

El nostre lector ja deu recordar el delictes comès per aquests patriotes andorrans. Recordem-lo, el fet que ha motivat la condemna:

«En la vila d'Andorra-la-Vella i a Casa la Vall, als 29 de l'any 1933.

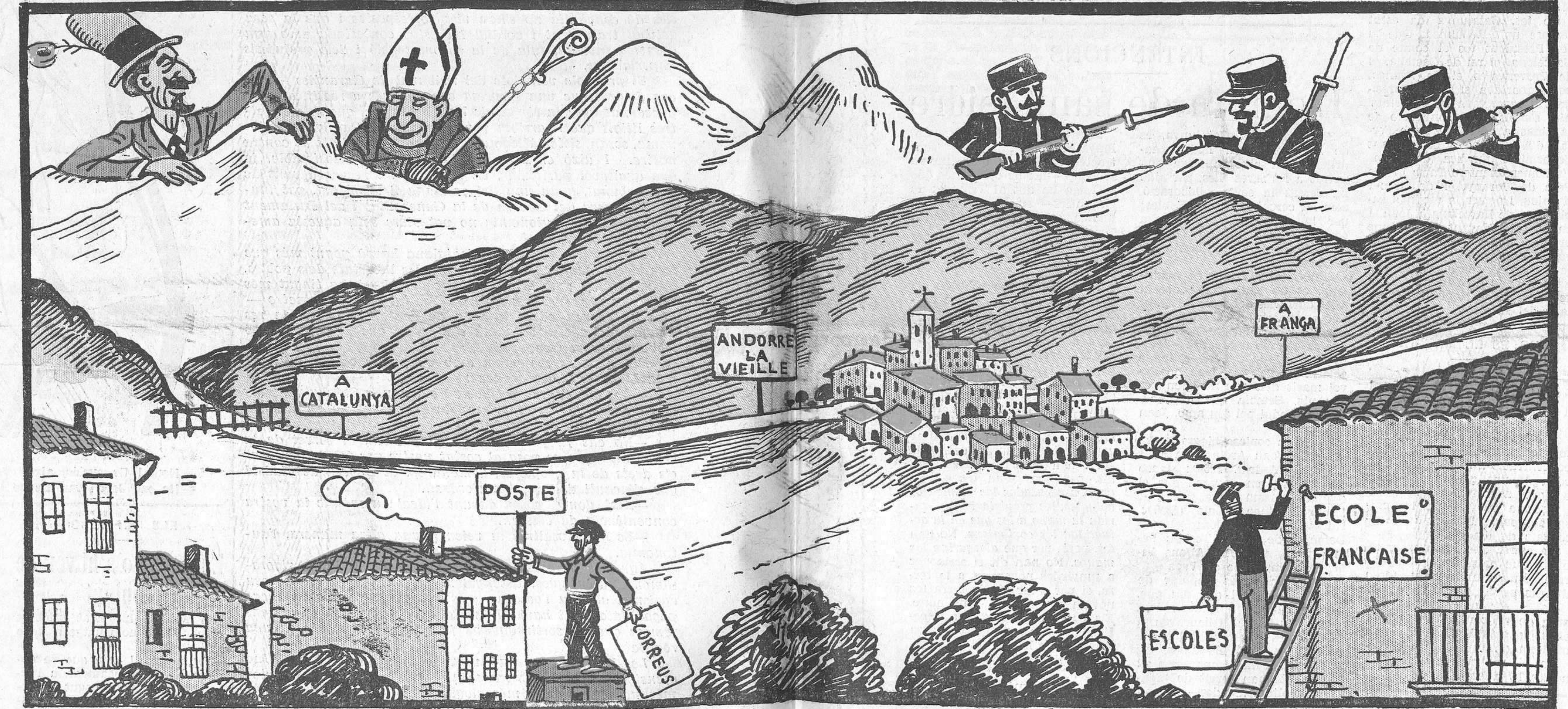
Reunit en assemblea magna, el poble andorrà, junt amb totes les autoritats de les Valls, ha acordat el següent:

SON GERMANS NOSTRES!

1. No acatar la sentència del Tribunal de Cortis ni la pretesa constitució del nou Consell no menat pels MM. II. senyors Delegats, per ésser únicament de la competència i atribucions de les autoritats i poble andorrà.

2. S'ordena als il·lustres Consells i Consums de fixar les llistes electorals al públic per tot el dia 10 d'agost propinent, en les quals inclouran tots els andorrans majors de vint-i-cinc anys. Qualsevol particular que vulgui fer alguna reclamació sobre dites llistes, haurà de fer-la per escrit a l'Honorable Comú, que resoldrà el de justícia dins el terme de vuit dies a partir del citat dia 10 d'agost.

3. Expirat aquest terme, es reunirà el M. I. Consell General per a examinar i resoldre les peticions que se li puguin fer sobre llistes electorals i fin-lans!

Seu d'Urgell, en obrar així, a favorint l'afreccament d'Andorra contra la voluntat dels seus habitants, no ja més que obeir instruccions rebudes de Madrid. El centralisme espanyol, que no sent per Andorra cap interès, ja que sap a bastament que mai no podrà castellanitzar-lo, preferix posar-lo sota la influència política de França abans de consentir que es decanti, per raons de raça i de sentiment, pel costat de Catalunya.

Des de l'aplicació del nostre règim autònom, les maniobres del bisbe de la Seu adreçades a lliurar Andorra als francesos s'han intensificat. Ha estat debades la protesta dels andorrans, palesada en fets recents, en els quals hom vege clara la complicitat del copríncep doctor Guitart amb els francesos. Així com la de l'Estat espanyol

millor esdevindor per a la seva pàtria.

A que s'ets benemèrits andorrans editaren «Acció Andorrana» i ara «Revindicació», periòdics de lluita, i no han deixat d'exclamar-se en tots els tons i denunciar les malifetes del bisbe de la Seu, destinades a esborrar d'Andorra la secular influència catalana.

Condensació d'un bell programa i expressió d'una sobirana voluntat és aquesta afirmació categòrica que llegim al darrer número de «Revindicació»:

«Andorra no és ni pot ésser un tros de França. Andorra, per vincles de sang, de raça, història, llengua, usatges, costums i per espontània i unànime voluntat, voldria ésser a-bans una continuació de Catalunya.»

«Caldria recordar aquestes paraules i que tots els catalans,

d'indústries, de comerç, etcètera. Mentre els andorrans no som propietaris de res i només som culpables de tot; ells diuen com a compensació, que si Andorra va malament, és culpa dels mals governs que ha sofert, que nomenats s'han prescupat de posar-se els «quartons» a la butxaca; que s'han comès moltes immoralitats, que encara no ens podem governar sols, perquè som uns ignorants; i una paraula, que tot el que hi ha a Andorra, és dels altres, és ha a Andorra. Els andorrans dels «Senyors». Els andorrans no tenim dret ni a Andorra, ni a la llibertat de reflexionar a res; no tan sols no disposem d'un moment que aquells «Senyors» ens vulguen la sang, sinó que ni tan sols no se'n reconeix el dret de defensar el trosset de pàtria que ens correspon. Davant d'aquest negre tribunal, convertit en instrument

DE BENLLOC A GUITART

«Heus aci, doncs —segueix dient «Coll-de-Jou», l'home que ens ha tocat en sort als andorrans, després d'aquell gran príncep, el plorat doctor Benlloc, que amb paraules vessants d'amor i de respecte ens deia, que: ens arregàssim, que ens comencéssim d'acostumar a caminar sols, per tal d'encarrillar-nos vers l'assoliment d'una vida més humana que avui encara no coneïem. A aquell gran príncep el preocupava la vida andorrana, plena de penallitats i privacions. Ell sabia, com ho sabem nosaltres també, que a Andorra hi ha rics, però hi ha, desgraciadament, més pobres, que tenen també una boca i un

tó, no ens resulta menys gris l'horitzó. Aci amenaces; allà baionetes. Nosaltres érem amics de França fins aquell inesborrable 10 de juny; ho érem, però vàrem deixar d'ésser-ho des del precís moment que un delegat francès estampà la seva signatura al peu d'aquella monstruosa sentència.

Erem amics d'aquella França democràtica, generosa, però no podem ésser-ho ni ho serem mai d'una França simbolitzada pels Thaviani, Manaut, Forgeot, Tardieu, Biscaye, ni per un Samalens, ignorant de les coses d'Andorra, que obeint cegament els «bisbistes» i amb unes mans que trenquen tot el que toquen, han tingut la virtut de perdre els amics de França.

Quan després de la injusta actitud d'aquell M. Leroy, respecte de la concessió del «Brown-Sindica», els andorrans teniem

UN TRIBUNAL FEUDAL

Un altre andorrà, Marc Aureli Vila, escriu el que segueix: «No ja molt temps que l'Estat francès feia entrar la seva gendarmeria per a garantir alguna cosa que ben bé ningú no sap. Al cap de poc temps, l'Estat que us havia vezat havia d'acotar el cap de vergonya davant l'estafada i podrà dir política més gran que compta la història.

Què us ha de venir a garantir a vosaltres, poble lliure d'Andorra, un Estat que tal mostra dóna de decadència?

Un altre fet vergonyós ha passat en el vostre país i en el lloc que hauria d'ésser per a tots més respectat. Em refereixo a l'absurda sentència dictada pel vostre Tribunal de Cortis contra uns consellers.

No vull entrar en el si de la

—Guerra del Rio ha aconsellat els radicals de Barcelona que es mantinguin units. —Es veu que els consells de Guerra ja no els fan por!

UNA DATA HISTORICA

Demà es compleix el 472e aniversari de la primera República Catalana

per R. C. V.

Es ben segur que són molts els que ignoren que aquesta data —9 de juny del 1462— és digna d'ésser recordada entre les més glorioses que registra la Història de Catalunya, i molt més d'ençà que commemorem la del 14 d'abril del 1931.

Es més segur, encara, que si hom pregunta a qualsevol català el significat de l'esmentada data, obtindrà una resposta dubitativa. Si és un erudit, us contestarà que en aquella data Barcelona s'havia sublevat contra Joan II, que s'havien tramès a Girona les forces catalanes comandades per Hug Roger de Pallars, contra els remences que feien el joc de la reina Joana Enríquez, i que aquesta, amb el seu fill Ferran, refugiada en aquella ciutat, corria perill imminent de caure en poder dels nostres.

Però el que ningú no concretarà és que sota la revolta dels remences i sota l'efervescència en què bullia Barcelona d'ençà de la mort de Carles de Viana, l'esperit nacional havia arribat a la seva plenitud. La història ens ha parlat sempre de la Catalunya dels comtes o de la Catalunya dels reis. De la Catalunya sense règim coronat, si hom en parla, se'n retreuria algun episodi de la guerra dels segadors o de la instauració de l'anterior república espanyola, o, finalment, de la data del 14 d'abril, que tots els que això llegeixin han viscut.

Els dies que precediren el 9 de juny del 1462 són molt semblants als que precediren el 14 d'abril del 1931. Dictadura de Joan II, amenaçant aplicar als catalans les lleis d'Espanya, esperit de revolta en aquests enlairant la figura de Carles de Viana. Descontent general arreu contra els mals governants i desig d'acabar un estat anàrquic derivat de la manca d'autoritat. La General, tot obeint el Rei, enviava l'exèrcit contra la Reina. Aquesta, tot obeint la General, atia els remences. Joan II, menyspreant la fe jurada en la concòrdia de Vilafranca, envaia Catalunya. I entre conspiracions dels propis reis contra la General, un poble que clamava: «Fora el Rei; fora la Reina; fora el Príncep; muiran els mals consellers!»

Aquest clam de tot un poble, difícilment té aturador. Hom ha vist amb quina senzillesa es proclamava la República catalana el 14 d'abril. Un cas idèntic esdevingué el 9 de juny del 1462. El Dietari de la Generalitat diu: «que en aquet dia fou pregonat el Rei com enemich e acuydat». El dia 11 es pregona el mateix respecte a la Reina. Eren també declarats enemics de Catalunya tots els que els acompanyessin. Fou el bandejament de la Monarquia amb tot el que l'integrava.

Amb aquest pregó quedava de fet proclamada la primera República Catalana. La secular dinastia comtal mixtificada per la ingerència de la dinastia castellana, personificada aleshores en Joan II, era enderrocada i el poble, lliure dels seus destins, es podia donar a qui volgués. Esdevingut lliure s'entronitzava el govern del poble per al poble, i Catalunya concretava amb aquest fet l'esperit nacional. Ja no era ni la Catalunya dels comtes ni la del Rei d'Aragó, sinó una Catalunya lliure i mestressa absoluta dels seus actes. I així ho comprengueren els honorables patricis

que ordenaren aquell memorable pregó, equivalent a la publicació de la República Catalana del 14 d'abril, perquè seguidament el conseller en cap, Miquel des Pla, assumia la Presidència de Catalunya. Era de fet la República dels consellers de Barcelona, dels quals ja havia dit Ferran d'Antequera que no coneixien Déu, ni Rei, ni Senyor, perquè eren en tanta unitat amb el poble, que els amava i els temia més que a Déu i al Rei, com així li respongué Bernat de Cabrera.

Aquella República, en la persona de Miquel des Pla, rebia el jurament i homenatge d'en Joan de Marimon, que amb la bandera i l'exèrcit de la ciutat sortia per a combatre el Rei. Representant aquella República els diputats i consellers creaven veguer Bernat de Guimerà i batlle Galceran Ortigues, rebien els ambaixadors de València, i a proposta del mateix Miquel des Pla, acordaven un emprèstit de cent mil lliures en venda de censals de la Generalitat. Totes les funcions pròpies del monarca passaren conseqüentment a la legítima representació popular, exactament com hi passaren el 14 d'abril del 1931.

La lliga entre Joan II i el Rei de França va matar en flor la naixent República Catalana. El dia 11 d'agost següent es reunia el Consell de Cent, on l'Abat de Montserrat, Artal de Claramunt, Jaume Ros i Lluís Setantí, proposaven que per causa de la lliga esmentada es proclamés comte de Barcelona Enric IV de Castella, salvats sempre usatges, constitucions, actes de cort, privilegis, costums i llibertats generals i particulars del Principat. Era, senzillament, cercar un aliat en la persona d'Enric IV, però Catalunya mentrestant quedava reduïda a les seves pròpies forces que aconseguien una memorable victòria sobre els exèrcits francesos, que, amb Joana Enríquez, el comte de Foix i altres, en nombre de vuit mil homes, eren derrotats obligant-los a desistir d'assetjar Barcelona.

La proclamació d'Enric IV fou l'inici de la desaparició de la República, tot amb tot, de dret i de fet, va durar fins el dia 11 de novembre de dit any 1462, en què els representants d'Enric IV, Joan de Bea-

munt i Joan Ximenes d'Arèvalo, signaren les capitulacions en les quals textualment consta que la dita designació es fa: Per l'inestimable bé que s'espera proveir a la República del Principat de Catalunya.

El 8 de febrer següent reapareixia de nou la República, en virtut de la treva d'Enric de Castella amb Joan II. Volgueren els catalans consolidar-la: trameteren una ambaixada a França, composta del comte de Pallars, l'abat de Montserrat, Pere Caverter, Joan de Copons, Mateu des Soler, Joan Brujo i Rafael Vilar, però les negociacions fracassaren. D'aquí deriva el nomenament de Pere de Portugal, i a la mort d'aquest, el de Reiner d'Anjou.

De fet, Catalunya ha estat sempre una República. Que el seu President fos el comte de Barcelona, el rei de Castella, el de Provença o el de França, poc importava si aquest president li respectava les llibertats. Així s'explica l'entronització de la dinastia castellana amb Ferran d'Antequera, mitjançant l'enormitat jurídica de Casp, els nomenaments d'Enric IV, de Pere de Portugal i de Reiner d'Anjou, i potser la mateixa capitulació de Barcelona a Joan II en el 1472, davant la solemne promesa que Catalunya conservaria íntegres les seves llibertats. És l'explicació més elegant que podem donar a la renúncia de la República Catalana del 14 d'abril.

NO ES EL MATEIX

La concentració feixista de Madrid

A Madrid, les milícies de Primo de Rivera han celebrat una concentració a la qual han concorregut uns quants centenars de joves aspirants a feixistes.

Aquesta mobilització ha passat desapercebuda per a les autoritats de Madrid.

En canvi, uns joves excursionistes que baixaven de «la sierra» cantant alegrement, foren dissolts per la guàrdia d'assalt.

Val a dir que aquests joves eren republicans, i els altres, els de «el hijo del caudillo», eren monàrquics...

En alguna cosa s'ha de conèixer la diferència.

— Veritablement, hi ha feines molt pesades.
— Això dels vaixells és cosa que carrega molt!

— Pobres xicots! I tot ha estat obra del «fascio».
— Digueu millor del «desfascio».

INTENCIONS

L'ombra de sant Isidre

Sant Isidre, a Catalunya, és de la Lliga: sant Isidre, madrileny. Per això la Lliga l'ha portat a les seves files, per això ha cercat la seva col·laboració, com ha cercat la de Gil Robles: per la concòrdia, per aquella concòrdia del senyor Cambó, que sempre ha estat funesta per a Catalunya.

Sant Isidre, a més de madrileny, és un sant ranci: nascut a les darreries del segle XI, Sant Isidre era criat a casa del cavaller Joan de Vargas. Sembla que casat amb una santa —Santa Maria de la Cabeza—, tingué gelosia de l'esposa, com qualsevol marit dels que no tiren per a sants. Sembla que fou acusat de gandul pel seu amo, Joan de Vargas.

Llegiu la copiosa biografia del sant: de Joan Ardiaca de Sant Andreu (Madrid, 1261); Jacob Aleda —no em negareu que el cognom té una certa gràcia—; Lucio Macineo Sículo (1517); Hurtado de Mendoza (1560); Domènec de Fresno Torete; Pere Quintana (1594), Alfons Villegas, i fins Lope de Vega.

El miracle més popular de sant Isidre és el que diu que, mentre ell jeia a l'ombra d'un arbre, uns àngels li llauraven el camp. I és per aquest miracle que els senyors, els amos, els propietaris, s'han emparat en ell —els sants han servit de tapabruts moltes vegades— i han fundat l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre.

Sant Isidre s'abat damunt els senyors com una ombra negra i fatídica, com un ocellot de mal averany. Els camps ja no tenen cadenes; la terra ja no és marastra, com abans; ja és mare. Abans l'home del camp la regava amb la seva suor, amb les seves llàgrimes, amb la seva sang, manta vegada. I no hi ha exageració en aquestes paraules, no hi ha la intenció de fer un massa fàcil latigüillo melodramàtic: pensa en les males anyades, en els deutes, en els préstecs usuraris, en el campenrol foragitat de les terres que ell ha treballat perquè en gaudeixi un altre.

Avui, contra sant Isidre, contra els senyors de sant Isidre, s'ha aixecat la Unió de Rabassaires. La Unió de Rabassaires, que no vol sants, ni usurers, ni miracles. La Unió de Rabassaires, que només vol treball i dignitat de treball.

Mentre el Parlament de Catalunya ha votat una llei de contractes de conreu que allibera el camp —lleis de contractes que la Lliga ha dut al Tribunal de Garanties— en terres de Salamanca els treballadors de la terra cobraven i cobren forma de dues pessetes cinquanta cèntims, una vuitanta i una peseta.

I això és el que voldrien els senyors de sant Isidre que passés a Catalunya. I això és el que no passarà, el que no tornarà a passar, sortosament.

Els senyors de sant Isidre no ho creuen així. Els senyors de sant Isidre han organitzat una excursió a les Guilleries —constrada que feren famosa Roca Guinart i Joan Sala i Serralonga—, i, després de visitar unes pintures murals del segle XI i una col·lecció d'ases, han dit, per boca d'un d'ells, que «una vez pasados los momentos actuales, los propietarios arrian la mano a los que en la actualidad los combaten». No han dit, però, per què *alargarian las manos*. No han dit si seria per a junyir-los novament a la terra, si per a fer que la terra fos novament marastra i no mare. Els pagesos tenen massa experiència, i una experiència massa dolorosa, de la mà del propietari, sota l'ombra fatídica de sant Isidre.

Al camp només hi ha d'haver la mà del treballador, a l'ombra alliberadora de la República.

LLUIS CAPDEVILA

COSES

Cambó és un desagraït

Alguns monàrquics estan molt molestats amb el senyor Cambó —almenys ho fan veure—, per les censures que el líder de la Lliga féu a la dictadura, en el seu discurs de l'altre dia. El diari del noi Primo de Rivera pregunta, tot indignat, al senyor Cambó:

«¿Quiere decirnos el Sr. Cambó, por lo que se refiere a la libertad de Prensa, qué perjuicios y persecuciones sufrió su órgano periodístico durante la etapa aquella?»

Com se'n recorden, dels favors que es feien. Però es veu que Cambó és un desagraït...

UN EXEMPLE

La catalanitat del senyor Puig d'Asprer

El senyor Puig d'Asprer és un home sincer. Republicà de tota la vida, ha compartit sempre aquesta seva ideologia amb un catalanisme profund. Liberal i democràta, en dies de perill no va dubtar un sol moment a encarregar-se de la defensa dels sindicalistes, quan fer-ho equivalia a enfrontar-se amb les pistoles assassines del Sindicat Lliure. Mancat de tota protecció per part de les autoritats, veient a cada pas la seva vida amenaçada, el senyor Puig d'Asprer, molt a contracor, va veure's obligat a canviar de residència i es traslladà a Madrid, on va seguir, amb el seu entusiasme de sempre, fidel als seus ideals de catalanisme i republicanisme.

Les entitats catalanes de Madrid ens podrien parlar dels sacrificis de tota mena fets pel senyor Puig d'Asprer per tal de contribuir al seu millorament. I ara, en l'exercici del càrrec de president de la Comissió Mixta de Traspassos, en renúncia i es dona de baixa del partit Radical, en el qual havia militat sempre, davant l'actitud agressiva d'un ministre del Govern Samper, en voler deixar sense efecte un acord de dita comissió, amb el sol objecte de ferir Catalunya. El senyor Puig d'Asprer s'ha sentit català abans que tot i com a bon català ha obrat. Prenguin d'ell exemple els mals catalans que en aquests moments difícils per a la nostra pàtria es posen al costat de l'enemic.

ELS ENEMICS

La tasca patriòtica del Sr. Palau, diputat per la Lliga

La Lliga va posar en candidatura... i va treure diputat el fill del senyor Palau, el caci màxim de les terres tortosines, enemic declarat de Catalunya i partidari entusiasta de la dictadura.

El senyor Palau, des que ocupa el càrrec, no ha fet altra cosa que combatre el règim autònom, emprant tota mena d'armes, i procurant l'adveniment d'un règim feixístic, que els permeti, a ell i al seu papà, exercir el cacicat sense maldecaps ni angoixes.

Ara el senyor Palau, diputat de la Lliga, s'ha adreçat al Govern de Madrid per tal de demanar que aquest s'incauti de l'ordre públic a Catalunya i basca aquesta petició en el fet que la Generalitat, a Amposta, no els deixa fer el que volen.

Entre els molts greuges que Catalunya té per liquidar amb la Lliga, hi ha el d'haver posat a la seva candidatura el noi del senyor Palau.

PER FII

Ja està demostrada l'existència de Déu

A les columnes d'«El Día Gráfico» un tal senyor Barea ens ha demostrat l'existència de Déu. Per a reeixir en la seva tasca, el senyor Barea no s'ha ficat en teologies ni en doctrines ni en tot allò que solen emprar els capellans en casos semblants. El senyor Barea ha demostrat l'existència de Déu per mitjà de fórmules algebràiques...

Si el sistema prospera, ja veiem els predicadors fent ús d'un encerat i de la taula de logaritmes...

¿Què vénen a fer, els ministres, a Barcelona?

Segons l'Estatut, la Generalitat representa a Catalunya el Govern de la República.

Així havia estat entès fins ara i així sempre ho varen entendre els Govern anteriors als lerrouxistes.

Preguntem nosaltres... Si el President de la Generalitat representa el Govern de la República, què vénen a fer els ministres de Madrid quan es celebra un acte públic?

Ara han vingut els senyors Irazo i Guerra del Rio. No han anat a visitar el President de Catalunya. Sembla que tot segueixi com abans d'ésser posat en vigor l'Estatut...

Per això la Generalitat, amb molt de tacte, ha evitat enuïades qüestions de competència i ha deixat el camp lliure als representants del Govern central.

La cosa en si no té cap importància. Però revela que a Madrid encara no han sabut interpretar l'Estatut.

LLEGINT

Els de «El Correo» no teuen o no volen te nir memòria

Aquella mena de poeta que en gasten a casa «El Correo Catalán» si ens veia ocupar-nos d'ell cada dia ens donaria matèria per a fer brometa abundosa. Però, francament, tenim altra cosa a fer i no estem per perdre el temps llegint les bestieses del tal Calicanto.

Ahí, per casualitat, passarem els ulls damunt la que ell en diu poesia quotidiana i tinguérem un ensurt.

Aquest minyó es fica amb Martínez Anido, pensarem...

Acabàvem de llegir unes ratlles que deien:

«Que una cosa es poner orden y otra cosa asesinar...»

Però aviat la nostra sorpresa va esfumar-se. El versaire de «El Correo» no es referia a Martínez Anido... Ni als fets de Vera del Bidasoa... Ni a Montjuïc...

Ja ens ho podíem pensar.

— Si hagués pensat que havia de córrer així, quan per la carretera m'heu invitat a pujar, no pujo.

— Veureu, home Un dia que hom pot fugir del manicomi, bé s'ha de gaudir!

LES COSES QUE SABEM

Sabem...

Són molts els socis de la Lliga que s'han adreçat al senyor Cambó demanant una rectificació de conducta.

Que basen aquesta petició en el fet que s'albira una reacció popular davant l'ofensiva empresa contra Catalunya pel Govern, i que la Lliga pot quedar enfront del poble.

Que aquesta rectificació de conducta, hipòcrita i acomodaticia, la veurem molt aviat.

Que no enganyarà ningú.

Que mossèn Montagut, aquell capellà anticatalà, torna a remenar la cua.

Que li han ofert que tornarà a ésser capellà del Palau Reial.

Que el senyor Eduard Marquina és català per equivocació.

I que li sap força greu ésser-ne

Que està ressentit perquè a Catalunya les seves comèdies cursis no agraden a ningú.

Que els rotarys de Madrid assistiren a l'homenatge anticatalà a Royo.

Que cal veure la cara de Carles Soldevila des que ho sap.

Que el senyor Puig d'Asprer s'ha convençut que no hi ha res a fer.

Que volen guerra a totes passades.

Que el nostre amic (?) Marañón també era al banquet a Royo.

Que s'acosta un altre juny, per més que ja hi hàgim entrat.

I que cal esmolat ben bé les cines.

Llegiu LA HUMANITAT

ELS VIUS

Les entitats econòmiques no baden

La gent del «Fomento», de l'Institut de Sant Isidre, de la Cambra de la Propietat, de la de Comerç i altres entitats econòmiques de Barcelona, aprofitaren l'estada a la nostra ciutat dels ministres del Govern Samper senyors Irazo i Guerra del Rio per a remenar un xic la cua i fer una mica de tasca contra l'autonomia de Catalunya.

Amb un banquet, pensaren, els tindrem contents i així, quan convingui, es posaran al nostre costat...

I amb les poques pessetes que el tec els va costar, ja es vegeuren assegurat el que tant desitgen...

En l'esmentat banquet es va parlar de moltes coses. Catalunya, la Catalunya que treballa i sent ansies de llibertat, la Catalunya veritable, no hi era. Si hi hagués estat se n'hauria anat avergonyida. O els plats haurien «voleiat».

El senyor Cambó ara demana la concòrdia

Ja és prou sabut que a Catalunya, ningú —ni els seus— no es fia del senyor Cambó. Quan diu blanc, tothom sap que vol dir negre.

Ara el senyor Cambó, o, millor dit, uns quants socis de la Lliga, han vist que les coses no van com cal. L'opinió pública catalana, en reaccionar contra l'ofensiva que el Govern del senyor Samper ha emprès contra Catalunya, posa la Lliga en situació desdenyada, que el senyor Cambó vol evitar, ja que a Madrid tampoc no veu la ma-

Cartes de fora

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les retolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Tal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat atterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

VILADA

La població en greu perill d'infecció tuberculosa

Nosaltres estem molt lluny de poder pensar que el malalt tuberculós no tingui dret a guarir-se. Tot el contrari, el tuberculós és un ésser humà al qual no és lícit privar de cap mitjà de salvació. Al que no té dret el tuberculós és, amb l'esperança de guarir-se a contagiar altres germans seus. Precisament els fonaments de tota campanya antituberculosa radiquen de manera essencial en això: Curar els tuberculosos i evitar nous contagis.

Això, no obstant, sembla que és enterament desconegut en alguns llocs de la nostra terra, on, per hotels i cases particulars, es troben multitud de tuberculosos, en diferent grau de la seva infecció, que tessen i espectoren amb greu perill per a la salut pública. Castelltersol, Begues, Sant Feliu de Codines, etcètera. No ens cal citar noms perquè, desgraciadament, la falta de Sanatoris impulsa els malalts a estendre's per totes les contrades de la nostra terra.

El que fins ara no coneixíem és el cas d'un metge que afavorís, conscientment, la progressiva tubercultització d'un poble. Tal és el cas del metge de Vilada. Aquest facultatiu que, pel seu càrrec d'inspector municipal de Sanitat hauria d'evitar que el poble fos envaït pels malalts tuberculosos, deixa que aquests acudin a l'esmentada localitat cada dia en major nombre.

Ja hem dit que comprenem l'impuls de guariment que mou els llesionats del pulmó i les seves famílies; el que és incomprendible és que un metge, amb el càrrec i la missió concreta de vetllar per la salut pública, toleri la invasió creixent del poble de Vilada pels malalts tuberculosos.

Un tal abandonament dels seus deures pot atribuir-se a deixadesa, però mai a ignorància. Si fos degut a mala fe, la responsabilitat fóra criminal.

No volem excitar el zel de les autoritats sanitàries de la Catalunya Autònoma, perquè estem convençuts que, en conèixer el cas obraran en conseqüència. Hem volgut, simplement, denunciar el fet concretament. Ara el conseller de Sanitat i el Sindicat de Metges de Catalunya tenen la paraula.

Esperem una acció enèrgica.

CASTELLBISBAL

Enterraments catòlics

El nostre Ajuntament acordà posar un impost a tots els enterraments en els quals figurin més d'un capellà.

L'acord municipal es basava en la lògica que, respectant les creences dels que volguessin enterrar-se catòlicament, era evident que amb un sol capellà els bastava, ja que, segons ens han predicat sempre els propagadors de la religió, l'entrada al Paradís de cap manera no era condicionada a l'espectacularitat d'un enterrament fastuós, solament a l'abast de posicions econòmiques desfogades, ans el contrari, atenent-nos a passatges bíblics, els que en aquest món gaudeixen de tots els plaers i manifesten la seva opulència en els actes de la vida, els serà tan difícil anar al cel com passar un camell pel forat d'una agulla de cosir.

Considerant-ho una exhibició de luxe, l'impost municipal grava en deu pessetes per cada capellà que a la via pública exerciti la seva professió en aquella cerimònia, a partir del primer. Doncs bé, d'ençà del primer d'abril, data en què entrà en vigor el nou impost, i per tal d'eludir-lo, s'ha modificat, no sabem si a insinuació del nostre rector o bé a iniciativa de les famílies interessades, la formació de la comitiva.

Davant, abillat amb tots els atuells, entonants lletanies, només n'hi va un; l'altre, el seu «partenaire», ocupa un lloc a primera fila del dol, vestit amb roba de diari, com si fos un de la família. Per dos duros, els que creuen que per a salvar una ànima volguda es necessiten més d'un capellà, ja canvien de parer! Quina farsa! Quina manca de convicció en coses que diuen tan sagrades! Quin convencionalisme! Tot és extern, tot es munda, no hi ha res d'ideal; en lloc de fe, humilitat i generositat, presumpció, materialisme. Res més. Al pas que anem, aviat serà tan inútil cercar un creient convençut com passar el temps cercant la quadratura del cercle.— J. A.

COM SEMPRE, LA COMPANYIA DEL NORD

Caldrà tenir memòria

Recordaran els nostres lectors que a la Companyia del Nord no hi ha hagut manera de fer-los acceptar la oficialitat de la llengua catalana. Recordaran les queixes que això ha promogut i els incidents a què ha donat lloc. Encara avui es neguen a rebre les declaracions escrites en català.

Ara uns revisors de dita companyia s'han negat a reconèixer l'autoritat de la policia catalana. Per a ells els agents de Catalunya no significaven res.

Caldrà que els catalans ens en recordem, d'aquestes coses. La manca de memòria, entre nosaltres, ja comença d'ésser un defecte.

nera de treure'n cap profit.

Per això ara el senyor Cambó predica la concòrdia. Escolteu el que diu «La Veu»:

«Francesc Cambó ha parlat novament. La seva veu assenyada i serena, la seva veu catalaníssima, ha fet una crida patriòtica a la reflexió, al seny, a la concòrdia...»

Ja la coneixem, aquesta cançó. La canten sempre que els convé. Concòrdia vol dir per a ells atemperar-se a les circumstàncies esperant el moment propici per a la traïció. Però el nostre poble ja coneix també el concepte que de la concòrdia té el senyor Cambó.

I no es deixarà enganyar.

REPICS

La Nació, sempre oportuna, feia l'altre dia l'elogi de la dictadura. I negava que fos cert que Martínez Anido fes i desfes regidor el seu gendre, segons aquest renyis o fes les paus amb la seva dona. Tots els barcelonins poden contestar al diariet de Delgado Barreto.

Josep Carner, que té motius sobrants per a conèixer el paño, critica l'actuació de la Lliga amb les següents paraules:

«Su labor de hoy consiste en una hegemonía a remolque de la Ceda, entreverada de intrigas en evitación de que las masas isidristas o campesinas se inscriban directamente en las legiones de Gil Robles. La Lliga ha pasado de productora a intermediaria y de política a intrigante menuda.»

De tant en tant surten als diaris uns telegrames signats pel Partido Agrario de Catalunya, i adreçats al Govern de Madrid, demanant sempre coses contràries al voler de Catalunya...

Es un truc com qualsevol altre per a fer creure que aquí hi ha el que no hi ha.

Ni hi haurà mai.

L'acudit d'avui:

—Què me'n dius, de la política social del nostre Estadella.
—Que Catalunya ja està d'ella fins al capdamunt.

Un agrari: Un pytecanthropus.
Dos agraris: Dos escapolaris.
Tres agraris: La cova d'Altira.

El diari de Madrid La Tierra, volent fer una mica de mullader anticatalà, diu que a l'igualada hi ha un patró que a casa seva solament vol empleats catalans.

Ens alegrem de saber-ho.

Els tradicionalistes han publicat un manifest cridant els ciutadans a les seves files. Exposen un programa que n'hi ha per a llogar-hi cadires.

Ah! I diuen penjaments del Borbó destronat... Es el costum.

El Brusi es dol que al Parlament de la República es parli dels negocis de la dictadura... L'agraïment és una gran cosa.

Ara resulta que a les sessions del Parlament de Madrid assisteixen, quan n'hi ha més, uns catorze diputats.

Potser els altres es donen vergonya d'estar a les ordres de Gil Robles...

Perquè certs paperets no tothom sap fer-los.

Ni la discussió dels Pressupostos de Catalunya no decideix els diputats de la Lliga a tornar al Parlament.

Ben mirat, no cal que se'n preocupin. Si no els agraden quan siguin aprovats, reclamaran a Madrid.

S'és autonomista o no se n'és.

El corresponsal que El Debate té a Lisboa, assegura que a Portugal aviat no hi haurà més que un sol partit.

I que aquest partit guanyarà les eleccions.

Nosaltres ens creïem que el corresponsal de El Debate més viu era el que tenia a Barcelona. Estàvem equivocats. El de Lisboa el guanya.

Els autonomistes valencians han demanat al diputat de la Lliga senyor Reig que es defineixi respecte a la Llei de Contractes de Conreu.

Perden el temps. Els diputats de la Lliga no es defineixen mai.

Encarien els principis tradicionals del partit.

Demà serà elegida Miss Partido Radical.

Nosaltres votem pel senyor Borrull.

Ja que el tenen tant arreconat, almenys que el facin alguna cosa.

Els clericals de Tarragona volen a totes passades que sigui rellevat del seu càrrec el comisari de la Generalitat, senyor Pujol i Font.

Aquest desig de la caverna tarragonina palesa eloqüentment que el senyor Pujol i Font exerceix amb encert el càrrec. No falla.

Una nova que us omplirà la joia.

El senyor Joaquim Maria de Nadal, secretari polític del senyor Cambó, ha estat nomenat obrer parroquial.

Aviat el veurem sindicat i presentant bases als patrons.

I declarar-se en vaga, si convé. Decididament, el món progredirà molt.

Els regidors radicals de Cornellà es negaren a assistir a la inauguració d'una placa que donava el nom de Francesc Macià a un carrer d'aquella població. I després d'aquest gest es quedaren tan satisfets.

Suposem que deuriem enviar el telegrama de consuetud al caudillo.

Encara no ha debutat al Parlament de la República el senyor Pellicena.

Nosaltres no hem perdut les esperances.

Potser el ricot es prepara. Esperem.

La Lliga, aquests darrers dies ha arribat a publicar elogis del Tribunal de Garanties...

El seu autonomisme li brolla de per tot arreu.

El dia de Corpus al carrer de la Unió foren detinguda una veïna pel fet d'haver posat domasos monàrquics al balcó.

A Gràcia unes monges també en posaren, i, pobretes, no foren detingudes.

Eren monges...

El senyor Anguera ha publicat un altre article antiestatutista a La Veu.

I no ha passat res.

El senyor Anguera haurà de cercar la popularitat per altres viaranyes.

Diu El Debate que «el compromís de Caspe fou el fruito sazonado de una civilización cristiana».

Te raó. Tothom sap per què Sant Vicenç Ferrer va lliurar el regne d'Aragó a Castella...

Que tots els mals ens hagin de venir per conducte de la clerícia!

Guerra del Rio ha donat la culpa, públicament, a la Lliga que el Govern hagi enviat el plet dels contractes de conreu al Tribunal de garanties.

Quan un ministre diu això, els seus motius tindrà per a fer-ho.

Però no ens diu res de nou...

Lleg. que a Nord-América una dona ha deslliurat cinc infants...

Si tots porten el pa dessota l'aixella, els pares tenen el pa assegurat per dies...

A B C, ignorant del que és una autonomia, vol posar els vnicultors catalans enfront dels castellans.

El senyor Luca de Tena ha rebut moltes felicitacions per la seva bona intenció.

Gil Robles es treu les nans del damunt.

Davant d'això Cambó sent reneixer les seves esperances de fer ali amb el cabdill de la Ceda.

Perd el temps. Gil Robles el farà servir quan li convingui. I ara no en faria res de bo.

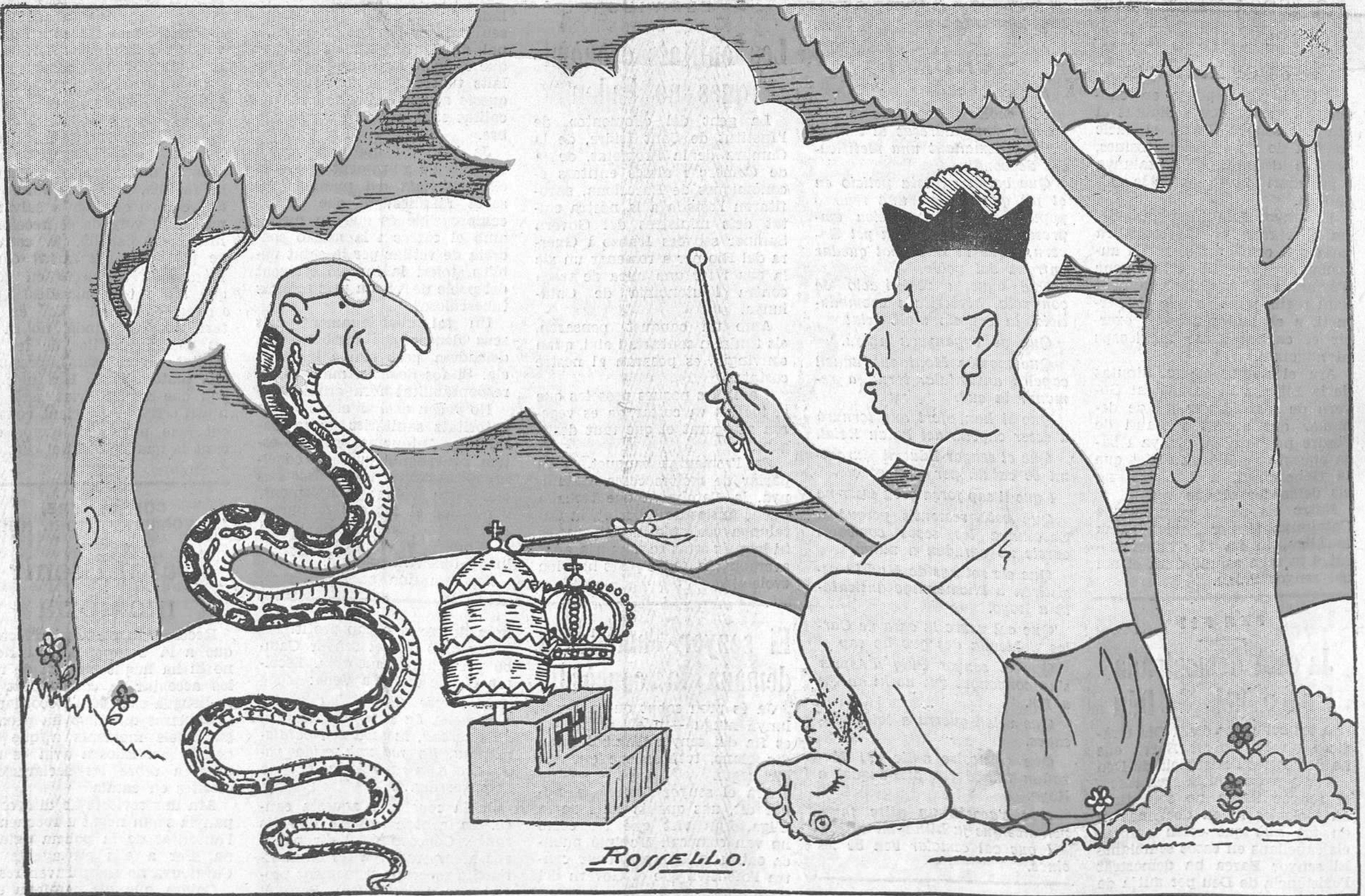
Els tradicionalistes ja no maguen les seves intencions. L'aplec de Villarreal —villacte centralista, espanyolista i real, fixeu-vos-hi bé— serà un anticatalà. Segons el Comitè de la Lliga senyor Bau, els tradicionalistes hi aniran per tal de poder cridar «¡Viva España!»; cosa que, segons ell, a Catalunya no poden fer.

Que Royo Villanova els agraeixi la intenció.

El pobre senyor Royo Villanova s'esvera que a Catalunya parlem català. Això que les emissores de ràdio de la nostra terra radiïn en català el treu de pollaguera.

«Sólo para poner término a esta vergüenza —diu— merecería ya la gratitud de la nación el actual ministro de Comunicaciones.»

Com volen que ens contentuem!

EL faquir Robles, encantador de la serpentina valenciana...